

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/3/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8223200704
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8223200704.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcov: 1./ S. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXXX/XX, XXX XX D., 2./ O. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, XXX XX D., 3./ C. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. C. XXXX/X, XXX XX D., žalobcovia v 1./ až 3./ rade právne zastúpení: JUDr. Lýdia Figura Molnárová, advokátka so sídlom Hlavná 145/167, 044 13 Valaliky, proti žalovanému: O. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. XXXX/XX, XXX XX D., právne zastúpený: JUDr. Peter Majerník, advokát so sídlom Werferova 1, 040 11 Košice - mestská časť Juh, o náhradu škody a vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 6C/23/2023-228 zo dňa 25. júla 2024, takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu 1. inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:
„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 1.rade sumu 51.021,74 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 51.021,74 eur odo dňa 03.09.2022 do zaplatenia, a to všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni v 2.rade sumu 32.097,45 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 32.097,45 eur odo dňa 03.09.2022 do zaplatenia, a to všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni v 3.rade sumu 14.999,54 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 14.999,54 eur odo dňa 03.09.2022 do zaplatenia, a to všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi v 1.rade, žalobkyni v 2.rade, žalobkyni v 3.rade trovy konania v rozsahu 100%, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 100 odsek 1, § 101, § 106 odsek 1, 2, § 107 odsek 1, § 420 odsek 1, 2, 3, § 442, § 451 odsek 1, 2, § 456, § 458 odsek 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“).

3. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že v konaní je daná pasívna legitímácia žalovaného, ktorý spôsobil škodu žalobcom tak, že bez súhlasu príslušných štátnych orgánov, orgánu štátnej vodnej správy, banského úradu a bez súhlasu žalobcov vykonal ťažbu štrku na pozemku vo vlastníctve žalobcov, na ktorom vybudoval rybník, pričom žalobcom spôsobil škodu na zásypovej zemine a bezdôvodne sa obohatil na ornici, podorničnej vrstve a tiež na chove rýb v uvedenej vodnej nádrži.

Dokazovaním bolo potvrdené, že sa tak udialo zo strany žalovaného, ktorý práce riadil a organizoval. Súd prvej inštancie mal tiež za preukázané, že objektívna premlčacia lehota vo vzťahu k nárokom žalobcov začala plynúť v roku 2014 (úplne presne na deň nebolo možné túto skutočnosť objektivizovať) a uplynula by 01.01.2024. O vzniku škody a bezdôvodnom obohatení sa žalobcovia dozvedeli, až keď bol vyhotovený geometrický plán zo dňa 14.01.2022, z ktorého bolo zrejmé, že žalovaný zasiahol do ich pozemkov, preto najskôr týmto dňom im začala plynúť subjektívna lehota na podanie žaloby a následne sa o výške škody žalobcovia dozvedeli zo znaleckých posudkov. Nakoľko žalobu žalobcovia podali dňa 01.01.2024, ich nárok premlčaný nebol. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalovaný v spore namietal len dve skutočnosti a to, že nie je pasívne legitimovaný a že nárok žalobcov je premlčaný. Pasívnu legitimitáciu mal prvoinštančný súd za preukázanú a taktiež vyhodnotením skutkového stavu vo vzťahu k zákonným lehotám, ani námietku premlčania nepovažoval za dôvodnú. Žalovaný žiadnym spôsobom v priebehu konania nenamietal výšku spôsobenej škody a bezdôvodného obohatenia, pričom škoda bola riadne objektivizovaná znaleckými posudkami, ktorými bola ohodnotená škoda v zásypovej zemine, škoda na ornici a podorničnej vrstve. Znaleckými posudkami bolo ohodnotené aj bezdôvodné obohatenie predstavujúce dvojročný nájom a bezdôvodné obohatenie na chove rýb.

4. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Pokiaľ ide o plynutie objektívnej premlčacej doby uviedol, že z trestného spisu, ktorý bol pripojený k tejto veci, a to zo stanoviska Národného lesníckeho centra vyplýva, že rybník mal byť vybudovaný od leta 2012 do 06.08.2013. Z vyjadrenia spoločnosti Eurosense bol čas vybudovania rybníka špecifikovaný konkrétnejšie, a to tak, že daný rybník mal byť vybudovaný od augusta 2012 do mája 2013. Na základe objektívnych a nespochybniteľných dôkazov tak v danej veci uplynula objektívna premlčacia doba na podanie žaloby a uplatnenie nároku na náhradu škody. Pokiaľ ide o uplynutie subjektívnej premlčacej doby, poukázal na výpoveď svedka Z. zo dňa 21.12.2021 v rámci trestného konania (pripojený trestný spis), kde uvádzal, že sa o tom dozvedel v prvej polovici roka 2020. To znamená, že jednoznačne mal vedomosť už v prvej polovici roka 2020 o vybudovaní rybníka a o tom, že osobou zodpovednou za vybudovanie rybníka mal byť žalovaný. Žalobca v 1./rade v trestnom konaní dňa 22.12.2021 vypovedal, že „pred rokom a pol sa dozvedel o jazere na jeho pozemku“. Uviedol, že žalovaný užíval rybník viac ako 10 rokov. To znamená, že aj žalobca v 1./rade už od polovice roka 2020, vedel o tom, že žalovaný je údajne tá osoba, ktorá podľa jeho názoru vybuvovala rybník a má ho užívať už viac ako 10 rokov. Žalobcom nič nebránilo nechať si vypracovať geometrický plán a znalecký posudok kedykoľvek od momentu, kedy sa o škode dozvedeli, až po podanie žaloby na súde. Závery súdu sú v hrubom rozpore s vykonaným dokazovaním. Súd účelovo posúva dátum dobudovania rybníka do roku 2014, aby tak zdôvodnil neudržateľný záver o podaní žaloby v premlčacej dobe.

Žalovaný v podanom odvolaní ďalej poukázal na absenciu vyhodnotenia otázok, ktoré právny zástupca žalovaného položil žalobcom na pojednávaní dňa 30.11.2023. Ďalej uviedol, že vyhodnotenie predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu v rozsudku súdu prvej inštancie úplne absentuje. Zo žiadnych skutkových tvrdení, dôkazov a následne ani z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, aké konanie je žalovanému dávané za vinu. Žalovaný bol označený za budovateľa rybníka len na základe subjektívneho presvedčenia žalobcov, ktorí sú vo svojich tvrdeniach nekonzistentní, pričom nepredložili v konaní dôkazy, ktoré by jednoznačne preukázali účasť žalovaného na vybudovaní rybníka. Nevyhnutným predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu je aj existencia príčinnej súvislosti medzi škodovou udalosťou (protiprávnym konaním škodcu) a vzniknutou škodou. Z vykonaného dokazovania a už vôbec z odôvodnenia rozsudku nevyplýva, kedy a akým protiprávnym konaním mal žalovaný spôsobiť škodu žalobcom. Z postupu súdu sa javí, akoby prikladal výpovediam niektorých svedkov nižšiu dôkaznú silu, pričom z odôvodnenia rozsudku nevyplývajú akékoľvek objektívne dôvody, ktoré by dôveryhodnosť výpovedí spochybňovali. Žalovaný nebol v predmetnej veci nikdy v pozícii obvineného, ale vypovedal iba ako svedok. Konajúci súd ďalej označil tvrdenia žalovaného a svedkov N. K., S. K. a W. J. za lživé a vyháňavé tvrdenia, pričom opätovne prepája akúsi obranu žalovaného v rámci trestného konania. Poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie namiesto preskúmania svedkami tvrdených skutočností, aplikoval hodnotenie samotných svedkov, ktorých považoval za nedôveryhodných. Vychádzajúc už z prvého podania žalovaného v konaní (vyjadrenie k žalobe) je možné usúdiť, že okrem absencie pasívnej legitimitácie, žalovaný poprel všetky tvrdenia žalobcov, poukázal na absenciu dôkazov, právnu úpravu a relevantnú judikatúru. Podľa zásady voľného hodnotenia dôkazov je súd povinný posúdiť všetky dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia, pričom toto presvedčenie musí byť založené na racionálnej a logickej úvahe vychádzajúcej z objektívnych skutočností. V tomto prípade však konajúci súd nepriznal

rovnakú váhu výpovediam jednotlivých svedkov, aj keď sa nachádzali v obdobnej dôkaznej situácii. Tento rozdielny prístup nie je riadne odôvodnený a zjavne odporuje princípom spravodlivého a objektívneho rozhodovania.

Odvolať ďalej poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie v rozsudku priznal nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia bez akéhokoľvek odôvodnenia, čo predstavuje zásadné pochybenie v konaní. Žalovaný namietal aj tú skutočnosť, že samostatná žaloba tak, ako bola uplatnená žalobcami, nie je procesne prípustná. Občianskoprávnym prostriedkom ochrany proti nepovolenej (čiernej) stavbe je žaloba na odstránenie stavby, pričom účelnosť odstránenia neoprávnene zriadenej stavby je treba vždy hodnotiť objektívne. Samostatná žaloba na uplatnenie iných nárokov (s výnimkou nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia za využívanie pozemku bez právneho dôvodu) nie je prípustná, nakoľko by sa vedome udržiaval protiprávny vzťah a nútene aj právny vzťah medzi osobami súkromného práva. Podľa tvrdenia žalobcov stavba rybníka mala byť postavená žalovaným (čo však žalovaný rozhodne popiera), bez súkromno-právneho oprávnenia pre realizáciu stavby, čo znamená, že ide o stavbu neoprávnenú a zároveň táto mala byť zriadená bez verejno-právneho oprávnenia, čo znamená, že zároveň ide aj o stavbu nepovolenú. Z ustanovenia § 135 odsek 1 Občianskeho zákonníka vyplýva jediný možný spôsob vysporiadania vzťahov a to uložením povinnosti súdom stavebníkovi takúto stavbu, na náklady stavebníka odstrániť. Žalovaný nepovažoval za správny postup súdu, ktorý výšku bezdôvodného obohatenia stanovil ako hodnotu trhovej produkcie činnosti, ktorú na cudzom pozemku vykonáva vlastník stavby. Z hľadiska právneho posúdenia vecí žalovaný zároveň poznamenal, že v zmysle ustanovenia § 443 Občianskeho zákonníka sa pri určení výšky škody na veci vychádza z ceny v čase poškodenia a teda postup súdu pri stanovení výšky škody nie je možné hodnotiť inak, ako svojvoľu súdu pri aplikácii práva.

5. K odvolaniu žalovaného podali vyjadrenie žalobcovia. Navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil. Žalovaný vo svojom odvolaní opakovane uvádza tie isté skutočnosti, ktoré uvádzal i v priebehu konania pred súdom prvého stupňa; vo svojom odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti. Žalovaný opakovane popiera svoju pasívnu legitímáciu ako účastníka konania pričom v konaní, ktoré v súčasnosti prebieha na Okresnom súde Bardejov pod sp.zn. 5C/39/2023 túto svoju pasívnu legitímáciu nenamieta a uznáva svoju pozíciu ako žalovaného. Žalobcovia v priebehu súdneho konania na základe vykonaného dokazovania preukázali pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného, kde súd až na základe žalobcami navrhovaných dôkazov - t.j. dôkazy - výsluchy účastníkov konania (žalobcov, žalovaného) a svedkov; ich vykonaním (vykonanie dôkazu), mohol o tejto otázke skutkovo a právne rozhodnúť. Existencia protiprávneho konania bolo preukázané v súdnom konaní; vznik škody ako majetkovej ujmy na predmete, teda na pozemkoch žalobcov bola preukázaná až vyhotovením geometrického plánu zo dňa 14.01.2022. Vzniknutá škoda bola určená Znaleckými posudkami a odborným vyjadrením postupne z 06.06.2022, 15.07.2022 a 24.08.2022. Príčinná súvislosť medzi týmto protiprávnym konaním škodcu - žalovaného a vzniknutou škodou sa preukázala takisto až v súdnom konaní a samotné zavinenie sa preukázalo v priebehu súdneho konania po vykonaní dokazovania. Žalobcovia majú za to, že premlčanie nároku na náhradu škody začalo plynúť po prvý krát až v súdnom konaní, najskôr však ako deň začatia plynutia premlčacej lehoty sa môže brať deň po dni podania sťažnosti na OÚ D., kde sťažnosť bola podaná 25.05.2021 a teda najskorší deň kedy mohla začať plynúť premlčacia lehota bol 26.05.2021, pričom v tejto sťažnosti absentoval predmet poškodenia, ten sa s presnosťou určil až geometrickým plánom zo dňa 14.01.2022. Žaloba bola podaná v priebehu plynutia premlčacej lehoty dňa 19.04.2023. Žaloba bola podaná preventívne vo vzťahu k žalovanému ako osobe škodcu a jeho postavenie ako osoby zodpovednej za porušenie právnej povinnosti ako existencia protiprávneho úkonu bola preukázaná vykonaním dokazovaním. Žalobcovia poukázali na to, že v roku 2012 sa ešte len budovala cesta, teda v tom čase tam ešte nebol vybudovaný rybník a ani náznak zásahu do poľnohospodárskej pôdy výkopovými prácami (ťažba štrku). V roku 2014 v celom rozsahu obhospodarovalo tieto pozemky Poľnohospodárske družstvo K. U., kde mala vysadenú repku olejnú.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ustanovenia § 34 odsek 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, (ďalej len „C.s.p.“), vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovení § 379 a § 380 C.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie je čiastočne dôvodné.

7. Podľa ustanovenia § 123 Občianskeho zákonníka, vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

8. Podľa ustanovenia § 420 odsek 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa odseku 2, škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

Podľa odseku 3, zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

9. Podľa ustanovenia § 442 odsek 1 Občianskeho zákonníka, uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

Podľa odseku 3, škoda sa uhrádza v peniazoch; ak však o to poškodený požiada a ak je to možné a účelné, uhrádza sa škoda uvedením do predošlého stavu.

10. Podľa ustanovenia § 443 Občianskeho zákonníka, pri určení výšky škody na veci sa vychádza z ceny v čase poškodenia.

11. Podľa ustanovenia § 451 odsek 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa odseku 2, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

12. Podľa ustanovenia § 100 odsek 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa odseku 2, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

13. Podľa ustanovenia § 106 odsek 1 Občianskeho zákonníka, právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

Podľa odseku 2, najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

14. Podľa ustanovenia § 107 odsek 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Podľa odseku 2, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo

15. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovia sú podieloví spoluvlastníci nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX, k.ú. D. R. C., konkrétne parcely registra E č. XXX/X o výmere 5.625 m², druh pozemku orná pôda, pozemok mimo zastavaného územia obce, konkrétne žalobca v 1./ rade je spoluvlastníkom podielov o veľkosti 2/12 a 1/4, žalobkyňa v 2./ rade podielov o veľkosti 1/12 a 1/4 a žalobkyňa v 3. rade podielu o veľkosti 3/12.

16. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že na území parciel č. XXX/X, XXX/X a XXX/X bol zriadený rybník, pričom jeho výmera zaberajúca parcelu č. XXX/X predstavovala 1.557 m² a parcelu č. XXX/X 2.525

m2. Stavba rybníka celkovo zaberala parcely č. XXX/X a XXX/X na ploche o výmere 4.082 m2 (č.l. 52, 53 súdneho spisu - geometrický plán č. XXXXXXXX-X/XX).

17. Z pripojeného spisu Okresného úradu D., odbor starostlivosti o životné prostredie číslo spisu: V. vyplýva, že dňa 25.05.2021 bolo Okresnému úradu doručené podanie A. Z. (pôvodný žalobca v 1./rade) a S. T. (aktuálny žalobca v 1./rade) označené ako „Sťažnosť“, ktorou podali sťažnosť na O. R.ka (žalovaného), ktorý mal svojvoľne na pozemkoch parcela č. XXX/X a XXX/X, k.ú. D. R. C. bez vedomia a súhlasu vlastníkov parciel vyťažiť štrk do hĺbky 350 cm a vybudovať rybník. V danej sťažnosti tiež uviedli, že štrk mal p. O. R.k (žalovaný) použiť, pričom tiež neoprávnene oplotil bývalú poľnú cestu. Na pozemkoch sťažovateľov si tiež p. O. R.k (žalovaný) mal zriadiť skládku rôzneho stavebného materiálu a stavebných buniek. Žiadali, aby Okresný úrad prešetril ich sťažnosť a navrhli, aby sa pôda dala do pôvodného stavu.

Dňa 21.07.2021 bol vykonaný štátny vodoochranný dozor, predmetom ktorého bola kontrola vodnej stavby „Rybník“, situovanej na pozemkoch E KN parcely č. XXX/X, XXX/X a XXX/X v k.ú. D. R. C.. Kontrolovaná činnosť bola zameraná na dodržiavanie ustanovení zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie. Kontrolovaná činnosť tiež bola zameraná na p. O. R.ka (žalovaného). Pri vykonanom dozore boli na mieste zistené stavby - plechové budy a unimobunky umiestnené aj na parcele č. XXX/X, ktoré nepatrili vlastníkom daného pozemku (žalobcom), pričom p. K. R.ková (manželka žalovaného) uviedla, že patria jej. Na príjazdovej ceste k danému rybníku a na príľahlých pozemkoch boli zistené aj nelegálne skládky odpadu. P. K. R.ková (manželka žalovaného) počas výkonu daného dozoru uviedla, že unimobunky na parcele č. XXX/X a stavebný materiál na parcele č. XXX/X je ochotná na svoje náklady odstrániť. K rybám nachádzajúcim sa v rybníku uviedla, že tieto sa v rybníku prirodzene rozmnožujú a boli nasadené prirodzene po záplavách. P. S. K. počas výkonu dozoru uviedol, že uvedený rybník zarybňovali rybami z Z. a z vodnej nádrže A.. Prešetrovanie stavby oplotenia, plechových búd a unimobuniek postúpil úrad Mestu D. na ďalšie konanie ako vecne a miestne príslušnému orgánu. Prešetrovanie ťažby štrkov postúpil úrad Obvodnému banskému úradu J..

Dňa 20.01.2022 bolo vykonané dokazovanie Okresným úradom D., v rámci ktorého vypovedal p. O. R.k (žalovaný), ktorý uviedol, že zhotoviteľom stavby rybníka bol p. H., ktorý na realizáciu stavby mal ústny súhlas p. K. R.kovej (manželka žalovaného). N. dokumentácia k danému rybníku neexistuje. Vytyčenie rybníka nebolo uskutočnené. Stavba bola uskutočnená prostredníctvom firmy EUROSTAV PLUS, s.r.o.. Kľúče od areálu rybníka boli uložené v sklenárstve O., ktorého vlastníkom je on (žalovaný). Podľa výpovede mal byť vyťažený materiál použitý na vybudovanie valu a spevnenie plôch. Ryby nasadené v rybníku boli navožené z vodnej nádrže A. p. S. K..

Dňa 20.01.2022 vypovedal v rámci uvedeného dokazovania p. N. V., ktorý uviedol, že ťažbu štrku mala zrealizovať spoločnosť SVIT GAS, pričom vyťažený štrk bol pravdepodobne vyvážený spoločnosti VK J. (betonárka).

18. Z pripojeného vyšetrovacieho spisu č. V. vyplýva, že dňa 27.09.2021 bolo na Generálnej prokuratúre SR prijaté podanie A. Z. (pôvodný žalobca v 1./rade) a S. T. (žalobca v 1./rade) označené ako „Trestné oznámenie“, ktorým oznamovatelia podali trestné oznámenie voči osobe p. O. R.ka (žalovaného), ktorý mal svojvoľne na pozemkoch č. XXX/X a XXX/X vyťažiť do hĺbky 500 cm štrky a urobiť na daných parcelách rybník. V rámci vyššie uvedeného konania č. V. vyťažené štrky mal p. O. R.k (žalovaný) použiť ako finančnú náhradu za materiál na výstavbu domu v D. J.. V danom oznámení ďalej uviedli, že na ich pozemkoch p. O. R.k (žalovaný) zriadil skládku rôzneho stavebného materiálu, stavebných buniek a stavebnej sutiny, ktorú zobral z búracích prác - budov bývalého závodu ČSAD D.. Ako subdodávateľ stavby obchodného domu Kaufland mal ako podkladový materiál na vyrovnanie terénu použiť práve vyťažené štrky.

Z výsluchu p. A. Z. (pôvodný žalobca v 1./rade) zo dňa 21.12.2021 vyplýva, že p. O. R.k (žalovaný) rybník využíva so svojou rodinou a kamarátmi ako rekreačný areál. P. O. R.k (žalovaný) mal areál oplotiť a starať sa o neho. Na dané pozemky mal navoziť stavebný materiál z rôznych búracích prác. Po tom ako sa oznamovatelia dozvedeli o stavbe rybníka boli za p. O. R.kom (žalovaným) s tým, že im tento ponúkol náhradné pozemky, prípadne určitú sumu, avšak k dohode nedošlo.

Z výsluchu p. S. T. (žalobca v 1./ rade) zo dňa 22.12.2021 vyplýva, že p. O. R.k (žalovaný) vybudoval rybník bez jeho súhlasu a súhlasu ďalších vlastníkov. Teraz to vyzerá tak, že rybník má obhospodarovať švagr p. O.a R.ka (žalovaného) p. S. K..

Z výsluchu p. O.a R.ka (žalovaný) zo dňa 18.05.2022 vyplýva, že na dotknutých pozemkoch nikdy nebola roľa, ani prístupová cesta, jednalo sa o záplavovú zónu. Na daných pozemkoch sa mali nachádzať aj rôzne skládky, kde občania z celej obce vyvážali rôzny stavebný odpad. Jeho kamarát - nebohý p. S. H. mal prísť s nápadom, že tieto pozemky zveľadí. P. S. H. žiadal od p. K. R.kovej (manželka žalovaného) ako aj od ostatných vlastníkov ústny súhlas. Uviedol, že p. S. H. zomrel pred dvoma rokmi, pričom tento bol v minulosti jeho zamestnanec. Rybník mal vybudovať p. S. H. cez svoju firmu EUROSTAV PLUS, s.r.o. v čase, keď už nebol jeho zamestnanec. P. S. H. mal s bagrom vybagrovať plochu, pričom vybagrovaný štrk sa len presunul na vytvorenie valu, žiaden sa nevyvážal preč. Uviedol, že jeho švagrovia do rybníka vypustili ryby. P. S. H. areál aj čiastočne oplotil, a to pozemky manželky a švagra žalovaného. Ďalej uviedol, že s vecou nemá nič spoločné, iba dával areál kosiť.

Na základe listu zo dňa 17.10.2022 adresovaného spoločnosti EUROSENSE, s.r.o., ORPZ v D. žiadalo o vypracovanie správy, v ktorej sa spoločnosť mala vyjadriť, či na základe mapových databáz, ktoré má k dispozícii možno časovo ustáliť, kedy došlo k vybudovaniu rybníka na parcelách č. XXX/X, XXX/X a XXX/X. V odpovedi zo dňa 31.10.2022 spoločnosť EUROSENSE, s.r.o. uviedla, že na základe leteckých snímok a ortofotomáp je zrejme, že v auguste 2012 bola viditeľná realizácia príjazdovej nespevnenej cesty na okraji poľa, pričom v roku 2012 ešte neboli realizované žiadne výkopy. V máji 2013 sa na ortofotomape dala identifikovať realizácia rozsiahlych výkopov a návažok veľkých objemov na plochách v okolí rybníka. Zachytená je tiež práca mechanizmov - bagrov a nakladanie materiálu na nákladné auto. V auguste 2016 bola na ortofotomape vodná nádrž/rybník s už zrejme dokončenými svahmi, pričom rozsah obvodu rybníka je len o niečo väčší (na východnom okraji) ako v máji 2013, návažky severne a južne od rybníka sú už vyrovnané a zarastené. Dopytovaná spoločnosť EUROSENSE, s.r.o. vo svojom vyjadrení uviedla, že približne 90% rybníka bolo vybudovaných medzi augustom 2012 a májom 2013, pričom malá časť približne 10 % výkopov na východnom okraji rybníka bola realizovaná medzi májom 2013 a augustom 2016. Medzi rokmi 2016 až 2019 už neboli realizované výkopy.

ORPZ v D. uznesením zo dňa 31.01.2023 vec trestného oznámenia odmietol, nakoľko v súvislosti s podozrením zo spáchania prečinu podľa § 299a odsek 1 Trestného zákona, trestnosť činu zanikla uplynutím premlčacej doby. V danom prípade tiež neboli naplnené všetky obligatórne znaky skutkovej podstaty trestného činu krádeže podľa § 212 odsek 1 písm. a), odsek 3 písm. a) Trestného zákona a ani prečinu neoprávneného uskutočňovania stavby podľa § 299a odsek 1 Trestného zákona.

19. Žalobcovia k podanej žalobe pripojili kópiu Znaleckého posudku číslo XX/XXXX zo dňa 06.06.2022, ktorý vypracoval znalec Ing. C. S., za účelom stanovenia hodnoty ornice zabratej na vytvorenie umelého rybníka na parcele E KN XXX/X a XXX/X v k.ú. D. R. C. pre výpočet spôsobenej škody. Z uvedeného znaleckého posudku vyplýva, že hodnota parcely o výmere 4.082 m² (veľkosť zabratého a vybagrovaného pozemku) predstavuje 12.662,77 eura, cena ornice o hrúbke 0,2 m v objeme 816,4 m³ predstavuje 9.796,80 eura, cena podorničnej vrstvy o hrúbke 0,4 m v objeme 6.697,91 m³ predstavuje 3.265,60 eura a ročné nájomné za pôdu o výmere 4.082 m² predstavuje 4,47 eura. Hodnota vybagrovaného pozemku o výmere 4.082 m² tak mala v zmysle znaleckého posudku predstavovať sumu 25.729,64 eura (zaokrúhlene podľa vyhlášky č. 534/2008 Z.z. 25.700 eur).

20. Žalobcovia v priebehu konania ďalej predložili kópiu Znaleckého posudku č. X/XXXX zo dňa 15.07.2022, ktorý vypracoval znalec Ing. S. O., PhD., predmetom ktorého bolo vyčíslieť hodnotu jednoročnej produkcie chovaných rýb v rybníku zriadenom v obci D., časť D. R. C.. Z uvedeného znaleckého posudku vyplýva, že vypočítaná hodnota ročnej produkcie rýb v rybníku pri extenzívnom spôsobe hospodárenia môže v priemere dosahovať hodnotu 539,55 eura a pri polointenzifikačnom spôsobe hospodárenia hodnotu 1.576,85 eura.

21. Žalobcovia v priebehu konania predložili kópiu Odborného vyjadrenia č. XX/XXXX zo dňa 24.08.2022, ktoré vypracoval Ing. K. Q. a úlohou ktorého bolo stanoviť náklady na uvedenie pozemku do pôvodného stavu. V zmysle uvedeného odborného vyjadrenia, by odhad nákladov na uvedenie terénu do pôvodného stavu, t.j. na úroveň okolitého terénu predstavoval sumu 129.762,47 eura.

22. Zodpovednosť za škodu upravuje Občiansky zákonník v ustanovení § 420. Podľa tejto konštrukcie poškodený preukazuje porušenie právnej povinnosti inou osobou (protiprávny úkon), ďalej to, že mu v majetkovej sfére vznikla škoda a že medzi právnym deliktom a škodu je príčinná súvislosť. Na základe preukázania týchto skutočností je škodca povinný škodu nahradiť. Takýto následok môže škodca vylúčiť, ak preukáže, že škodu nezavinil.

23. Dokazovaním vykonaným pred súdom prvej inštancie bolo preukázané porušenie právnej povinnosti/protiprávny úkon, tým, že na pozemku parcely registra „E“ č. XXX/X k.ú. D. R. C. bol vybudovaný rybník bez súhlasu žalobcov ako vlastníkov tejto nehnuteľnosti. Uvedeným konaním došlo k zásahu do vlastníckeho práva žalobcov k predmetu ich vlastníctva.

24. Protiprávnosť možno spájať len so správaním sa konkrétnej osoby, nakoľko predpokladá faktické správanie (konanie alebo opomenutie), ktoré porušuje právnú povinnosť. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že k protiprávnemu úkonu došlo správaním sa žalovaného, ktorému možno pričítať zavinenie. Súd prvej inštancie k uvedenému záveru dospel na základe výpovedí strán sporu, svedkov, v spojení s dokazovaním vykonaným v rámci konania pred Okresným úradom Bardejov, Odborom starostlivosti o životné prostredie č. V. a dokazovaním vykonaným v rámci trestného vyšetrovania vedeného na Okresnom riaditeľstve PZ v Bardejove č. V..

25. Na pojednávaní konanom dňa 18.01.2024 žalovaný uviedol, že s uvedeným rybníkom nemá nič spoločné, nič tam nevlasťní, rybník nevyužíva na svoje potreby, neobhospodaruje tam nič, nevie o tom, aby stavebné bunky, ktoré sa na dotknutých pozemkoch nachádzali boli jeho a že stavebné práce neboli z jeho strany vykonávané. Na otázku, kto urobil daný rybník žalovaný odpovedal, že má informáciu, že p. S. H., ktorý asi zomrel. Uviedol tiež, že nevie kde sa nachádza vyťaženy štrk (č.l. 157, 158 súdneho spisu). Z pripojeného spisu č. V. však vyplýva, že k unimobunkám na parcele č. XXX/X a stavebnému materiálu na parcele č. XXX/X sa prihlásila manželka žalovaného - p. K. R.ková. Vo svojej výpovedi zo dňa 20.01.2022 tiež žalovaný potvrdil, že uvedený areál dával kosiť (uvedenú skutočnosť potvrdil aj v rámci trestného vyšetrovania) a taktiež sa u neho nachádzali kľúče od areálu. V rámci konania č. V. a konania č. OW. tiež žalovaný tvrdil, že uvedený rybník bol postavený spoločnosťou EUROSTAV PLUS, s.r.o., s ktorou mal samotný žalovaný jednoznačné prepojenie, nakoľko v nej sám v minulosti pôsobil ako spoločník a konateľ (pozri výpis z Obchodného registra Mestského súdu Bratislava III, vložka č. 79548/B).

26. Napriek námietkam žalovaného ohľadom jeho pasívnej legitimácie, súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že protiprávne konanie žalovaného bolo preukázané, teda pasívna legitimácia žalovaného je daná. Táto skutočnosť bola okrem iného preukázaná svedeckou výpoveďou na pojednávaní konanom dňa 18.01.2024, konkrétne výpoveďou svedka p. N. V., ktorý obhospodaruje orné pôdy okolo dotknutého pozemku a bol svedkom výstavby rybníka. Uvedený svedok nebol v žiadnom pomere k stranám sporu. Počas výstavby rybníka svedok V. minimálne dvakrát zavolať na miesto stavby políciu, taktiež dočasne so svojim traktorom zablokoval nákladné auto, ktoré vyvážalo zo staveniska štrk. Bol svedkom, ako orná pôda a štrk boli vyvážané z miesta stavby. Uviedol, že väčšina používaných bagrov bola zo spoločnosti Svidgas, s.r.o.. Párkrát sa s pracovníkmi rozprával, pričom mu títo potvrdili, že štrk vozia na jednu firmu do D., odkiaľ následne odoberá žalovaný stavebný materiál. Časť hliny naložili aj na vlečku svedka V., ktorý ju použil na zakrytie jamy, ktorú mal na poli, ktoré obrábal. Počas stavby rybníka mu žalovaný tvrdil, že ťaží len na svojom pozemku a tiež, že stavia rybník, oddychovú zónu pre celú obec a pokiaľ zasiahol do cudzieho pozemku, dá to vymerať a odkúpi ho. Nakoľko mal svedok V. traktor, bol najatý a zaplatený žalovaným, aby pooral časť pozemku, kde mala byť daná verejná oddychová zóna. Svedok V. potvrdil, že videl žalovaného riadiť stavebné práce, ukazovať bagristom, čo, kde a ako kopať, záhradníkom čo, kde robiť a kde odviezť hlinu a štrk (č.l. 160 - 165 súdneho spisu).

27. Na pojednávaní konanom dňa 18.01.2024 tiež vypovedal svedok S. K. (švagor žalovaného), ktorý uviedol, že v danej oblasti vlastní pozemky, pri ktorých však nemal záujem, či sa na nich niečo robí. Uviedol, tiež, že nevie, kto na dotknutých pozemkoch realizoval výkopové práce. Potvrdil, že v rybníku chytal ryby. Uviedol, že nikto mu nedal súhlas na chytanie rýb. Poprel, žeby to bol on, kto ryby nasadil do rybníka. Na územie rybníka sa chodil zabávať, opekať. Uviedol, že nevie komu daný rybník patrí. Ľuďom, ktorí chceli v rybníku chytat' ryby odkazoval, že ide o súkromný rybník (č.l. 167 - 168 súdneho spisu). Na pojednávaní konanom dňa 18.04.2024 opätovne vypovedal svedok S. K., ktorý zopakoval, že do rybníka žiadne ryby nedával, pričom uviedol, že ani počas výkonu štátneho vodoochranného dozoru

dňa 21.07.2021, na ktorom bol prítomný neuviedol, že zarybňoval daný rybník (č.l. 207 - 208 súdneho spisu). Z obsahu pripojeného spisu číslo V. však vyplýva, že samotný žalovaný vo svojej výpovedi zo dňa 20.01.2022 označil svojho švagra - svedka S.a K.a za toho, kto nasadil do rybníka ryby z vodnej nádrže A.. Za osoby zodpovedné za zarybnenie rybníka označil žalovaný svojich švagrov aj počas svojej výpovede zo dňa 18.05.2022 v rámci konania č. V.. Samotný svedok S. K. počas vodoochranného dozoru vykonaného dňa 21.07.2021 uviedol, odkiaľ konkrétne pochádzali ryby nasadené v rybníku, t.j. z Z. a z vodnej nádrže A..

28. Na pojednávaní konanom dňa 18.01.2024 vypovedal svedok N. K. (švagor žalovaného), uviedol, že nemá vedomosť, kto urobil rybník. K rybníku chodil chytať ryby, pričom malo ísť o rybník, kde nie je potrebné povolenie na chytanie rýb. Uviedol, že nemá vedomosť kto v ňom nasadiť ryby (č.l. 169 - 170 súdneho spisu). Ako už bolo vyššie uvedené, samotný žalovaný však aj svedka N. K.a označil v rámci konania č. V. za osobu zodpovednú za zarybnenie rybníka.

29. Na pojednávaní konanom dňa 18.01.2024 vypovedal svedok W. J., zamestnanec žalovaného, ktorý uviedol, že pozemky chodil kosiť. Uviedol, že tam nie je zakázané chytať ryby, pričom jedna strana pozemku je ohradená, zatvára ju on alebo p. N. K. (č.l. 171 súdneho spisu).

30. Na pojednávaní konanom dňa 18.04.2024 vypovedal svedok F. T., ktorý uviedol, že s p. K.om (švagram žalovaného) chodil často na ryby. Keď chcel ísť chytať ryby v predmetnom rybníku p. K. ho upozornil, že tam ísť nemôže nakoľko ide o súkromný rybník žalovaného. Na danom rybníku svedok T. ryby nechytal, bol tam len púšťať loďku so svojim vnukom, pričom svoju návštevu dopredu ohlásil p. K.ovi, ktorý s tým súhlasil (č.l. 199 - 200 súdneho spisu).

31. Na pojednávaní konanom dňa 18.04.2024 vypovedal svedok A. Z. (pôvodný žalobca v 1./ rade), ktorý je výlučným vlastníkom parcely č. XXX/X, ktorej plochu tiež zasahuje predmetný rybník. Uviedol, že po začatí konania na Okresnom úrade, odbore životného prostredia (konanie začaté na základe sťažnosti žalobcu v 1./ rade a svedka Z.a) komunikoval s realitnou kanceláriou Investor a p. H. (vtedajší právny zástupca žalovaného), ktorý mu povedal, že na vyriešenie situácie so žalovaným majú vyčlenených 50.000 eur na vyplatenie pozemkov, čo predstavuje asi 5 eur za m², čo však svedok Z. považoval za neprijateľné. Svedok Z. ďalej potvrdil, že daný rybník vybuďoval žalovaný, ktorý na to mal prostriedky. O daný areál sa starali zamestnanci žalovaného a p. K.. Keď prvýkrát videl vybudovaný rybník, v danom areáli sa nachádzali hojdačky, prenosné unimobunky, tiež rôzny stavebný materiál. Po upozornení to žalovaný dal presunúť na inú časť pozemku (č.l. 202 - 206 súdneho spisu).

32. Vzhľadom výsledky vykonaného dokazovania (výpovede sporových strán, svedecké výpovede a obsah pripojených spisov) dospel súd prvej inštancie k správne mu záveru o zodpovednosti žalovaného za vybudovanie rybníka. V priebehu konania bolo preukázané, že stavba rybníka bola realizovaná podľa pokynov žalovaného, tento bol označovaný za vlastníka „súkromného rybníka“, zarybnenie rybníka bolo vykonané švagrom žalovaného, títo sa aj v mene žalovaného o areál rybníka starali. Žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal vylúčenie svojej zodpovednosti, resp. nepreukázal žeby škodu nezavinil. Pokiaľ žalovaný vo svojej výpovedi poukázal na osobu p. S.a H.a, ktorý mal byť podľa žalovaného zodpovedný za stavbu rybníka, svoje tvrdenie ničím nepreukázal, resp. na podporu svojho tvrdenia neoznačil žiadne dôkazy.

33. Čo sa týka samotnej škody ako ďalšieho predpokladu pre vyvodenie zodpovednosti za škodu, súd prvej inštancie uviedol, že táto spočívala v znehodnotení pozemku o zemínu (ornica, štrky).

34. Podľa ustanovenia § 420 odsek 1 škodca zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Z tejto vyplýva, že poškodený musí v spore okrem protiprávnosti a vzniku škody preukázať, že je medzi nimi vzťah príčinnej súvislosti. Aj v tomto smere odvolací súd poukazuje na správny záver súdu prvej inštancie vyjadrení v bode 34 a 42 napadnutého rozsudku, v zmysle ktorého bolo dokázané zavinené protiprávne konanie žalovaného, ktorý bez súhlasu žalobcov vystaval na ich pozemkoch „rybník“, čím úmyselne spôsobil škodu na zemine.

35. Vzhľadom na vyššie uvedené má odvolací súd zato, že zodpovednosť žalovaného za vznik škody bola preukázaná, teda základ nároku žalobcov na náhradu škody je daný.

36. K odvolacej námietke žalovaného týkajúcej sa premlčania odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie dospel k správneému záveru v tom smere, že nárok žalobcov na náhradu škody premlčaný nie je.

37. Z obsahu pripojeného vyšetrovacieho spisu týkajúceho sa konania č. č. V., konkrétne z vyjadrenia spoločnosti EUROSENSE, s.r.o. 31.10.2022, ktorá disponovala ortofotomapami danej oblasti z obdobia výstavby rybníka vyplýva, že približne 90% rybníka bolo vybudovaných medzi augustom 2012 a májom 2013, pričom približne 10 % výkopov na východnom okraji rybníka (t.j. časť na parcele vo vlastníctve žalobcov) bola realizovaná medzi májom 2013 a augustom 2016. Ak by sa teda aj súd stotožnil s názorom odvolateľa, že rybník bol dobudovaný v máji 2013, žaloba bola súdu prvej inštancie doručená 22.04.2023, teda v rámci 10 ročnej objektívnej premlčacej lehoty.

38. K plynutiu subjektívnej premlčacej doby odvolací súd uvádza, že začiatok jej plynutia závisí od nadobudnutia vedomosti oprávneného subjektu o zákonom predpokladaných skutočnostiach, t.j. poškodený tak musí nadobudnúť subjektívnu vedomosť o konkrétnej majetkovej ujme a o osobe, ktorá za škodu zodpovedá (pozri tiež Števček M., Dulak A., Bajánková J., Fečík M., Sedlačko F., Tomašovič M. a kol.: Občiansky zákonník I. Komentár. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck. 2019. s. 759 - 764).

39. Odvolací súd v súvislosti s plynutím subjektívnej premlčacej doby tiež poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. sp. zn. 1 Cdo 82/2009, v zmysle ktorého cit.: „Občiansky zákonník viaže premlčanie práva uplynutím subjektívnej dvojročnej premlčacej doby na podmienku vedomosti poškodeného: a) o škode (nie iba o protiprávnom úkone, či o škodnej udalosti) ako o určitej majetkovej alebo nemajetkovej ujme určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyčíslieť v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde; okamih vzniku škody, resp. vedomosť poškodeného o škode sa pritom nemusí zhodovať s okamihom škodnej udalosti či s protiprávnym konaním; b) o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá, t. j. o zodpovedajúcom subjekte. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby môže byť teda rozdielny vo vzťahu k vedomosti poškodeného o škodcovi a k jeho vedomosti o škode.“

40. Pri posudzovaní otázky, kedy sa poškodený dozvedel o škode, je potrebné vychádzať z preukázateľnej vedomosti poškodeného o vzniknutej škode (nie len z jeho predpokladanej vedomosti o tejto škode). Dozvedieť sa o škode znamená, že sa poškodený dozvedel o majetkovej ujme určitého druhu a rozsahu, ktorú je možné natoľko vyčíslieť v peniazoch, že si dané právo možno uplatniť pred súdom (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR vo veci sp. zn. 33Odo/477/2001).

41. Z výpovede žalobcu v 1./ rade zo dňa 22.12.2021 v trestnom konaní, na ktorú poukázal odvolateľ nevyplýva, žeby žalobca v 1./ rade disponoval preukázateľnou vedomosťou o vzniknutej škode, ktorú by bolo možné na účely súdneho konania vyčíslieť, či vedomosťou o osobe zodpovednej za danú škodu ešte v čase pred podaním trestného oznámenia (č.l. 30 vyšetrovacieho spisu). Podľa odvolacieho súdu možno začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby viazať najskôr na moment podania trestného oznámenia (dňa 27.09.2021), z ktorého vyplýva, že žalobcovia už mohli disponovať dostatočnou vedomosťou o vzniknutej škode ako aj osobe za ňu zodpovednej. Aj v tomto prípade, by tak žaloba žalobcov bola podaná pred uplynutím subjektívnej premlčacej lehoty.

42. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel súd prvej inštancie k správneému záveru, že nárok žalobcov nie je premlčaný (bod 56 napadnutého rozhodnutia).

43. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia dospel odvolací súd k záveru, že v jeho odôvodnení absentuje vysvetlenie prvoinštančného súdu, z akých dôvodov dospel k rozhodnutiu o priznaní nároku na bezdôvodné obohatenie. Súd prvej inštancie síce v bodoch 47 až 53 napadnutého rozsudku popisuje všeobecnú teóriu týkajúcu sa inštitútu bezdôvodného obohatenia a plynutia premlčacích lehôt, avšak v odôvodnení chýva vysvetlenie, či boli v danom prípade kumulatívne splnené zákonné predpoklady pre vznik tohto osobitného záväzkovoprávneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia.

44. Odôvodnenie je tou časťou písomného vyhotovenia rozsudku, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétneému rozhodnutiu, ktoré skutkové tvrdenia sporových strán boli preukázané, ktoré ich argumenty považoval za relevantné a ako vec právne posúdil. Právo na odôvodnenie rozhodnutia tak korešponduje právu strany uvádzať tvrdenia a prednášať argumenty,

na ktoré má dostať riadnu odpoveď. Riadne a úplné odôvodnenie rozsudku je aj zárukou toho, že výkon súdnictva nie je arbitráry a je aj predpokladom verejnej kontroly výkonu spravodlivosti. Preto zákon ustanovuje konkrétne vecné a obsahové požiadavky na obsah odôvodnenia rozsudku tak, aby z neho bola zrejmá vecná opodstatnenosť výroku rozsudku, ako aj zákonnosť a spravodlivosť samotného rozhodnutia i jemu predchádzajúceho konania. Dostatočné odôvodnenie je nevyhnutné aj z pohľadu práva neúspešnej strany namietat' konkrétne skutkové alebo právne závery súdu pri uplatňovaní prípadných opravných prostriedkov.

45. Z obsahu žaloby, predložených znaleckých posudkov a odborného vyjadrenia vyplýva, že žalobcovia si ako bezdôvodné obohatenie uplatňujú dvojročný nájom a bezdôvodné obohatenie na chove rýb vo vodnej nádrži. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil na argumentácii žalobcov uvedenej v žalobe ako aj na záveroch nimi predložených znaleckých posudkov a odborného vyjadrenia. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia však nevyplýva, či vôbec majú žalobcovia nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a z akých dôvodov.

46. V odôvodnení napadnutého ďalej absentuje vysvetlenie, či v konaní vôbec bolo preukázané, aby sa žalovaný na úkor žalobcov obohatil tým, že sa v danom rybníku nachádzajú ryby, získal majetkový prospech, na vydanie ktorého by žalobcovia mohli mať právny nárok.

47. Odvolací súd ako ďalší nedostatok napadnutého rozhodnutia vidí v tom, že súd prvej inštancie nekriticky prevzal závery predložených znaleckých posudkov a odborného vyjadrenia bez toho, aby sám posúdil, na aké konkrétne plnenia (titulom náhrady škody a bezdôvodného obohatenia) majú žalobcovia nárok, pričom tento postup odôvodnil konštatovaním, že žalovaný nenamietal výšku spôsobenej škody a bezdôvodného obohatenia. Vo všeobecnosti pritom platí, že pokiaľ žalovaná strana popiera základ nároku na požadované plnenie, uvedené sa vzťahuje aj na jeho rozsah. Znaleckým posudkom číslo XX/XXXX zo dňa 06.06.2022 bola stanovená hodnota parcely o výmere 4.082 m², cena ornice o hrúbke 0,2 m v objeme 816,4 m³, cena podorničnej vrstvy o hrúbke 0,4 m v objeme 6.697,91 m³ a ročné nájomné za pôdu o výmere 4.082 m². Odborným vyjadrením č. XX/XXXX zo dňa 24.08.2022 ďalej boli stanovené náklady na uvedenie pozemku do pôvodného stavu.

48. V časti nákladov uvedením do pôvodného stavu je problematické zatiaľ tvrdiť, či žalobcom táto škoda vznikla pokiaľ nebolo zistené, či vynaložili finančné prostriedky za účelom uvedenia pozemku do pôvodného stavu. Z napadnutého rozhodnutia sa tak javí, že súd prvej inštancie priznal žalobcom sumy, ktoré môžu byť duplicitné vzhľadom na uplatnený nárok, resp. sumy, na ktoré by žalobcovia ani nemali mať nárok.

49. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a dôvody, odvolací súd v súlade s ustanovením § 389 odsek 1 písm. b) C.s.p. rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Po vrátení veci súd prvej inštancie zaujme stanovisko k podstatnej argumentácii žalovaného týkajúcej sa nároku žalobcov na vydanie bezdôvodného obohatenia, ako aj ku konkrétnym žalovaným nárokom, na ktoré by mali mať žalobcovia nárok. V odôvodnení nového rozhodnutia súd prvej inštancie zhodnotí, čo má predstavovať škodu, ktorá vznikla žalovaným, v akej výške by im mala byť priznaná (zohľadní pritom konkrétnu parcelu vo vlastníctve žalobcov a podiely na nich pripadajúce) a posúdi požadované nároky na vydanie bezdôvodného obohatenia a svoje rozhodnutie náležite a presvedčivo odôvodní tak, aby zodpovedalo kritériám určeným v § 220 ods. 2 CSP.

50. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie tiež o všetkých trovách konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 odsek 3 C.s.p.).

51. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).